

ŠIROM KATEHETSKOG SVIJETA

Rudi Paloš

Institut za pastoralnu teologiju pri Papinskom salezijanskom sveučilištu pripravlja novi teološki leksikon koji će ositi naslov „Leksikon omladinskog pastorala“. Ideja se rodila na poticaj konkretnog života i situacije u kojoj živi suvremeni čovjek, danas, kada, kako se kaže u pripravnim dokumentima Instituta, „živimo u vrijeme proširenog pluralizma, (...) koji obuhvaća i crkvenu praksu, dotičući i njezino teoretsko doimanje, koje tu praksu podržava i potiče, odnosno tumači i vrednuje“. Leksikon, koji će biti priredan imajući prije svega u vidu talijansku crkvenu situaciju i pastoralne prilike i koji kao takav nema namjeru poslužiti sveukupnoj crkvenoj zajednici proširenoj po čitavom katoličkom svijetu, pokušat će čitateljima dati odgovor na pitanje što je to omladinski pastoral i kako se povezuje s jedinstvenim crkvenim djelovanjem. Priredivači pojedinih jedinica nastojat će voditi računa o konkretnom životu mladih, kao i o kulturnoj i crkvenoj situaciji sredine u kojoj ti mladi žive, kako bi se čitatelja potaknulo na svjesno razmišljanje o postojećem stanju.

Budući da je knjiga zamišljena kao pastoralni priručnik, nastojat će, u duhu pastoralne teologije, biti kritičko razmišljanje o trenucima koji tumače crkvenu praksu kao i pojedinih nacrti u vidu konkretiziranja pastoralna. U tom smislu „Leksikon“ će nastojati biti označen trostrukim obilježjem. Naime, članci bi trebali biti

trostruko usmjereni: a) *fenomenološko-kritički* (analiza, tumačenje i vrednovanje određene situacije); b) *usmjeravajući, u vidu predlaganja nacrti* (određivanje ciljeva koje se želi postići, polazeći od zrelog i obrazloženog premissljanja zahtjeva koji proizlaze iz teološke i antropološke činjenice); c) „*strateški*“, tj. usmjerenost prema određivanju sastavnih dijelova i čimbenika koji su nužni za prijelaz iz dane situacije prema cilju što je zacrtan u nacrtu. Osim toga, „Leksikon“ će nastojati voditi računa i o tri druga vida, pa će se tako istaknuti što je potrebno za: *očavanje problema* što proizlaze iz prakse kao i koji su zahtjevi što ih ta ista praksa postavlja pred pastoralne djelatnike; a nastojat će se dati i smjernice za *produblivanje* u vidu pružanja osnovnih odrednica obradivane teme, imajući u vidu konkretnu situaciju. Na kraju će uslijediti *zaključni prijedlozi* za konkretno djelovanje.

Kao što je to danas u svim, pa tako i u teološkim znanostima, ustaljena praksa, „Leksikon“ će nastojati zadovoljiti zahtjevima njemu svojstvenog područja, dakle, bit će teološko-pastoralni, ali i interdisciplinarni, tj. bit će to knjiga u kojoj će se nastojati spojiti zahtjeve i dostignuća „bogoslovnih“ (teoloških) i „ljudskih“ (antropoloških) znanosti, smjerajući prema tzv. transdisciplinarnosti, tj. prema skladnom prožimanju dostignuća tih istih znanosti i

svega onoga što je za svaku od njih znakovito i bitno. Naravno, pridjev „pastoralni” uključuje i određeni „katehetski” sadržaj: članci će ujedno nastojati biti usmjerenje i za „odgoj mladih u vjeri”.

Što se tehničko-sadržajne strane tiče, članci u „Leksikonu” podijeljeni su u četiri osnovne skupine. temeljni prilozi, glavne teme, članci koji produbljuju određeni sadržaj i članci koji daju određeni „presjek” pojedinih sadržaja pastoralne prakse. Autori će tako obraditi npr. ove temeljne priloge (navodimo, kao ilustraciju, tek nekoliko naslova): adolescencija, ljubav, animiranje, liturgijska godina, pripadnost, udruženja, ljepota, Biblija, kateheza, slavlje, dijalog, žena, iskustvo, evangelizacija, vjera. Produbljivanju će poslužiti npr. članci koji govore o slijedećim sadržajima: odrasli, ateizam, zajednica, kontemplacija, obraćenje, euharistija, nedjelja.

Već iz ovih nekoliko redaka moguće je ustanoviti znakovitost i korisnost zamisli i ostvarenja novoga „Leksikona”, kao i mjesta i uloge omladinskoga pastora u suvremenoj Crkvi. Vjerujemo da će novi „Leksikon”, što će ga izdati izdavačka kuća LDC iz Torina, naići na odjek i prihvati u našim stranama te da će ujedno biti i poticaj ne samo za utemeljeniju i djelotvorniju praksu omladinskoga pastora, nego i za njegovo „teoretsko” (nadajmo se međutim da neće biti i previše „teoretizirajuće”) domišljanje.

* * *

Najstariji katehetski časopis na svijetu, koji neprekidno izlazi već 113 godina u Münchenu, mjesečnik „Katechetische Blätter” (izdavač je Njemačko katehetsko društvo – „Deutscher Katecheten Verein” također sa sjedištem u Münchenu), ove je godine izmijenio grafički izgled, a ponešto i sadržaj. Svaki broj obuhvaća 80 stranica. Od ove godine, čitatelji u svakom drugom broju nalaze i poseban prilog – separat: četiri puta godišnje riječ će biti o religioznoj poduci, a dva puta o župnoj katehezi. U časopisu već otprije postoji i stalna rubrika „Praksa”, koja je i nadalje zadržana. Jasno je da su urednici „Katechetische Blätter” i na taj način još više naglasili svoju zainteresiranost za konkretnu praksu. Svaki broj redovito sadrži ove rubrike:

„Teme”, „Što me potiče da druge potaknem?”, „Diskusije”, „Izveštaj”, „Iz prakse”, „Pogled u druge časopise”.

* * *

U Čileu već nekoliko godina redovito izlazi mjesečni časopis za pastoral pod naslovom „Servicio” (Služenje). Časopis je ujedno i službeno glasilo čileanskih biskupa (u svakom broju predviđena je i posebna rubrika za službene dokumente Biskupske konferencije Čilea). Uredništvo tvore odgovorni za pastoral koje su imenovali čileanski biskupi, a administracija časopisa nalazi se u prostorijama ureda za priopćivanje BK Čilea. Godišnje izlazi deset brojeva. Svaki broj obuhvaća 44 stranice formata našeg „Veritasa”. Časopis, kao što stoji u „impresumu”, objavljuje službene dokumente Čileanske Crkve kao i članke o pastoralnim temama. Stalne su rubrike: „Dosier – tema mjeseca”, „Nacionalne aktualnosti”, „Zajednica mladih”, „Prijedlozi za propovijedanje”, „Radni prilozi”. U zadnjim brojevima teme mjeseca bile su slijedeće: evangelizacija mladih, ljudski rad i posao, papin posjet Čileu, marijanska godina, pastoral sela, obiteljski pastoral, godišnjica enciklike „Populorum progressio”. Da bi se dobio potpuniji uvid u taj časopis, navodimo i naslove nekih drugih članaka, objavljenih u zadnjem godištu: „Misa posvete krizmenog ulja – znak jedinstva u biskupiji”; „Latinska Amerika i ekumenizam”; „Likovi velikih ljudi” (Edith Stein, sv. Ivan od Križa...); „Izazov pomirenja i obraćenja”; „Prikaz pojedinih crkvenih dokumenata”; „Razmišljanja o katehezi”; „Biblija i laici”.

* * *

Njemački katehetski časopis „RABS – Religionspädagogik an berufsbildenden Schulen. Beiheft zu den Katechetischen Blättern” slavi ove godine 20. obljetnicu izlazenja. Časopis zajednički izdaju Njemačko katehetsko društvo – DKV i Udruženje katoličkih vjeroučitelja na srednjim stručnim školama (Verband katholischer Religionslehrer an berufsbildenden Schulen). Časopis izlazi tromjesečno, a godišnja pretplata iznosi 28 DM. U prošlogodišnjem, 19. godištu, obrađene su slijedeće teme: 1. „Svijet

rada koji se mijenja – zadaće i mogućnosti stručne izobrazbe”: Društveno–etičko određivanje cilja u stručnoj izobrazbi; Mjesto i uloga religiozne poduke u stručnim školama; Nove tehnologije – ne samo na poslu i u „svjetovnom” zvanju. Izazov za religioznu poduku u stručnim školama; Religiozna poduka u stručnoj izobrazbi – iščekivanja – razvoj – stavovi.

2. „Seminar o stručnim školama na 'Katoličkom danu' u Aachenu (10–19. 9. 1986)”.
3. „Aids – bolest ili Božja kazna?”: praktični materijali za rad s učenicima; Aids kao izazov kršćanima: o ophodjenju prema oboljelima.
4. „Praznovjerje – nadomjestak religiji”. Poticaji i materijali za predavanja.

* * *

„Katehetski salezijanski centar” iz Torina uređuje, a izdavačka kuća „Elle Di Ci” izdaje od ove godine dva nova katehetska časopisa (oba izlaze 9 puta godišnje): „L'ora di religione” i „Insegnare religione”. Isti izdavač već izdaje tri druga, i u našim krajevima dobro poznata katehetska časopisa: „Catechesi”, „Dossier catechista” i „Diagroup” (dvomjesečni časopis koji se sastoji od dva dijela: a) 24 dijapozitiva; b) knjižica s objašnjenjima i prijedlozima za upotrebu audiovizualnog materijala. Program za 1988. godinu obrađuje temu „Vjerujem”: Vjerujem; Vjerujem u Boga; Vjerujem u Isusa Krista; Vjerujem u Duha Svetoga; Vjerujem u Crkvu; Vjerujem u život vječni). Tim izdanjima, sada su se pridružili i časopisi koji su izričito namijenjeni religioznoj poduci u osnovnoj i srednjoj školi. Naime, „L'ora di religione” (Sat religije) zamišljen je kao časopis za religioznu poduku djece u dječjim vrtićima (scuole materne) i u talijanskoj osnovnoj školi (scuola elementare), kojoj odgovara prvih pet razreda naše osmogodišnje škole. Navodimo nekoliko

naslova članaka odnosno rubrika ovog novog časopisa: Nastava religije kao predmet u osnovnoj školi (narav, identitet i cilj religiozne poduke u školi), Nastavnik religije u osnovnoj školi kao njegovatelj religiozne kulture. Profil nastavnika religije i njegova nadležnost; Nastava religije i psihologija (na prvom mjestu djeca – uloga psihopedagoških znanosti u nastavi religije); Sadržaji nastave religije (religiozna dimenzija postojanja: od dubokih pitanja do traženja značenja za odgovore vjere); Biblija u osnovnoj školi (smisao prisutnosti i vrednovanje Biblije u osnovnoj školi prema novim talijanskim nastavnim programima), Prilog – živjeti zajedno (odgoj u skupini. Otkrivanje zakona koji upravljaju životom skupine. Zajednica osoba koje žive zajedno u Isusovo ime); Od programa do programiranja (predstavljanje modela kurikularnog programiranja i njegovih posebnih sastavnih dijelova); Iskustvo škole (prijedlog za odgoj za mir); Prijedlozi za predškolsku nastavu religije (scuola materna): predstavljanje pojedine didaktičke jedinice; Administrativni i pravni problemi. Drugi je časopis predviđen za nastavu religije u školama koje pohađaju odrasliji učenici: talijanska niža srednja škola odgovara našem šestom, sedmom i osmom razredu osmogodišnje škole, dok naša srednja škola odgovara talijanskoj višoj srednjoj školi (scuola media superiore). Taj časopis, „Insegnare religione”, podijeljen je na tri glavna dijela: „Problemi i perspektive” (Kakva nastava katoličke religije, Program nastave katoličke religije u talijanskoj nižoj i višoj srednjoj školi; Didaktika nastave religije); „Materijali i pomagala (Upoznajmo Bibliju; Sv. Pavao apostol; Pripovijedanje u nastavi religije; Vjera i znanost: moguć i plodan odnos); „Informacije i suočavanja” (Talijanski biskupi o religiji, Pitanja o nastavi katoličke religije, Bibliografija o nastavi religije).